

SAMOBORSKI LIST

Knjižnica br. svesništva

Zagreb

God. XXXI.

U Samoboru, 1 prosinca 1934

Broj 23

„Samoborski List“ izlazi svakeg 1. i 15. u mjesecu — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 20 D. — Iznosništvo 40 D

Uprava i redakcija nalazi se
LIVADIĆEVA ULICA br. 2.
(izdava B. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglašavanje, koji se više puta svrću, daje se znanstveni popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Prvi Decembar

(*) . . . . . U ime Njegovog Veličanstva Kralja Petra proglašujem Ujedinjenje Srbije sa zemljama nezavisne Države Slovenaca, Hrvata i Srba u Jedinstvo Kraljevine Srbe, Hrvata i Slovenaca“. Ove riječi, izgovorene od srpskog Regenta Aleksandra Karadjordjevića na Prvoga Decembra 1918 godine u Beogradu, oličile su konačno postignuti cilj vjekovnih borba i nastojanja Slavena na Jugu. Uporne težnje Slavena, da se otresu parasita, koji su izrabljivali i trovali krv narodnu. Da se oslobode tlačitelja, koji su kadikad i podržavali, ali uvijek u konačnom cilju uništavanja u svoju korist Hrvatski Sabor u Zagrebu je 29 oktobra 1918 zaključio prekid svih veza i odnosa sa Austrijom i Ugarskom i obrazovanje samostalne države Hrvata, Srba i Slovenaca. Toga dana provalio je orkan narodnog oduševljenja. I Samobor se radovao i kliktao. Po ulicama išla je povorka kličući Slobodi i Jedinstvu.

Prvi Decembar došao je kao sinteza svih nastojanja naših narodnih velikana, naših tisućgodišnjih Kraljeva, sinteza dobivena njihovim patnjama,

borbom i krvlju slavenskog naroda na Jugu — Hrvata, Srba i Slovenaca.

Danas i u buduće Prvi Decembar je simbol. Veliki i svijetli simbol. A naročito danas, kad smo primili i junački održali teški, mučni i valjda i posljednji zločinački udarac. 31 januara 1931 kazao je pokojni Kralj:

„ . . . . . Ja mogu sa vjerom u Boga i pun pouzdanja, u ime cijele naše Jugoslavije, objaviti svima i svakome, prijatelju i neprijatelju, da smo jedno, da smo riješili do kraja braniti Jedinstvo i Slobodu našega naroda i da se nitko ne prevvari i ne posumnja u ove moje riječi.“

Velike riječi zapečaćene Kraljevskom Krvlju. Kralj je pošao napred — Narod za njim. Kralj je pao — Narod polazi istim smjerom dalje . . . Narodna volja u pokretu silna je. I ona ruši pred sobom sve i svakoga, koji hoće da se suprotstavi. Narod rastužen prigrlilo je Mladog Kralja — Simbol Jedinstva — i polazi u mirniju i bolju budućnost, za koju dao je tolike žrtve. Hrvati, Srbi i Slovenci dočekat će da i njima svane nepomučeno sunce.

Ali se to, nažalost, nije zbililo. Njegova je snaga počela vidno malaksati i liječnici su samo mogli konstatirati da se primiče kraj njegova života. Njegovo je mjesto kod večernjih domjenaka ostajalo prazno, a njegovi su prijatelji osjećali da ga mnogo — mnogo manjka. Nestalo je veseloga raspoloženja, manjkala je vedra nota koju je doktor umlo tako-vješto unositi u sredinu u kojoj se prije svaki dan kretao; nestalo je iz društva čovjeka oko kojega su se svi rado kupili i čije su društvo svi voljeli.

Jednoga dana, (2. kolovoza 1909) oglasilo je tužno zvono da je dragi i popularni dr. B. umro. Bila je za njim opća žalost u Samoboru i u okolnom seljaštvu. Voljen za života u građanstvu, bio je od njega sada iskreno oplakivan. S njegovom smrću — može se istinski utvrditi — nestalo je jednog dijela našega starog Samobora — —

„Samob. list“ i zagrebačke novine donijeli su o pokojniku tople člankе. Sprovod mu je bio velik. Sva su domaća društva učestvovala na njemu, jer je doktor sve po-

Stogodišnjica sveslavenske himne „Oj Slaveni“

(*) Ove godine navršava se stota godišnjica sveslavenske himne „Oj Slaveni“. Autor ove pjesme nije ni slutio da će njegova kompozicija imati toliko značenja za sve Slavenе, i da će ona jednom postati himnom. Ovu pjesmu napisao je Slovak Samo Tomášik. Stvorena je u vrijeme najsirovijega austro-madžarskog apsolutizma.

Slovaci bili su u ono vrijeme pod jakim utjecajem Mađžara. Teritorij slovačkog naroda nije gotovo ni postojao, jer su Mađžari uvijek (a još i sada!) govorili da je to Mađžarska

Jaka nacionalna svijest, koja je u doba te mađžarizacije sve više dolazila do izražaja održala je Slovake nacionalno svjesnima. Mađžari nisu mogli da podjarne ovaj mali slavenski narod, koji je Slavenima dao autora sveslavenske himne. Slovaci su naročito ponosni, što je autor ove himne Slovak, i ta je pjesma naročito voljena u Čehoslovačkoj, kao i u cijelom slavenskom svijetu.

U vrijeme kad su Slovaci bili u Mađžarskom ropstvu pjesma „Oj Slaveni“ (na slovačkom „Hej Slováci“) imala je naročiti značaj, isto kao i naša „Još Hrvatska“. Ona je budila nacionalnu svijest, podržavala borbenost i vjeru u bolju budućnost. I ona je svoju misiju izvršila. Nekada tlačeni Slovaci žive danas u svojoj slobodnoj domovini. Obistinile su se riječi Tomašika da „Slavenski narod živi i živjet će vjekova“.

dupirao svojim prilozima „Jeka“ mu je otpjevala tužaljku. A pok. pjesnik V. Đurin (katheta Vladimir Rožman) ispjevao mu je sonet u povodu njegove smrti i okarakterisao dobro i plemenito srce pokojnika:

„ . . . svagda si sa ljubavlju k bolesniku hitio
ili danak sjejan bio ili noćna tama,
ili kolibica ili dvor od kama,
a gdje bila glad je još k tome, ti si je
nasitio.

Napsali smo ove zapiske, da makar i u najbitnijim crtama iznesemo jednoga našeg domaćega sina koji se mnogo šalio u životu, ali je i svaku šalu dobronamjerno razumio; koji je svojom originalnošću ostavio jedan snažni trag u našem društvenom životu starije generacije, ali jednako i svojim poštenjem i plemenitim osjećajima i kao čovjek i kao liječnik uživao je simpatije našega građanstva.

Ovi su zapisci najzad izneseni i na publici naših prijatelja, znanaca i iskrenih pošivača pokojnika u koje se ubraja i pisac ovih redaka.

Samoborac

Naš doktor Emica

(Zapisci)

(Svršetak)

XII.

Oko 70 godina počeo je dr. B. poboljšavati. Bolest je poprimila opasne oblike. Dobijao sve češće napadae „sag'nje pectoris“ ipak, čim je osjetio bilo kakovu polakšicu, evo njega među prijateljima kod uobičajene „bučice“ kod Filipača ili Ivica Budija. Njegov prirodni humor nije ga ni na čas ostavljao, pa je svojim šalama znao nasmejati čitavo društvo.

I kad je govorio o svojoj smrti i sprovodu, nije to bilo bez šaljiva prizvuka.

— Imbro Košira n nosi će na sprovodu vanjsku s mojim odličjima. Morat ću ga upozoriti da ne ug'ne, kod trgovine Augar, (sada g. Šteher), malo počeka, jer tamo bojni s svrvačama kolima obično zastanu. Inače će prekinuti sprovod — —

Godine 1909 naš je dobar Emica počeo ozbiljno poboljšavati. Tada je u „Samob. listu“ izšla notica da je oboleo i izrečena želja da njegov oporavak bude što skoriji i da mu ovih proljeća dočeka nove snage.

Zanatlijski tjedan

Organizacija zanatlijskog tjedna i zanatlijskog dana u čitavoj državi teče jedinstveno i u punom je toku. Jedinствене značke, reklamni plakati i poslanice već su doprle u sve krajeve naše države.

Udruženje zanatlija u Samoboru održat će u nedjelju 2 o. mj. u 10 sati prije podne u prostorijama Obrtno-radničkog društva svečani skupni sastanak u znaku zanatlijskog tjedna, gdje će biti pročitana poslanica Centralnog odbora za organizaciju tuga tjedna.

Kako sva zanatlijska udruženja u zemlji toga dana održavaju skupne svečane sastanke to se drugovi zanatlije iz cijeloga sreza pozivaju da taj dan prisustvuju tome sastanku, kako nebi zaostajali za ostalim udruženjima i mjestima koja su po broju zanatlija moguće i manja od Samobora, a to bi bila očita sramota po naše zanatlije.

Budući da je to naš prvi zanatski tjedan, održavan po uzoru ostalih kulturnih naroda i koji će se uvesti od sada svake godine to toga radi dodimo svi, da se upoznamo sa značenjem i koristima ovakove manifestacije i priredbe.

Upozorava se cjelokupno građanstvo, da će se tokom zanatskog tjedna t. j. od 30 studenoga do 9 prosinca održati zanatska izložba u Zagrebačkom zboru, pak se cijenjeno građanstvo umoljava, da istu u što većem broju posjeti.

Zagrebački zanatlije odjevne struke održat će reviju zagrebačke mode na dan 6 prosinca o. g. u okrugloj dvorani hotela „Esplanade“, što je također vrijedno pogledati. V—ć

Društveni život

Istine pred kojima ne treba zatvarati oči

(*) Ništa nije sudbonosnije za budućnost muške omladine, nego žalostna ali nepobitna istina, da omladina spolno strada veoma rano, mnogo ranije nego to roditelji vjeruju. Na žalost, roditelji o tom stradanju često ništa ne znaju ili što je još gorje, neće da znaju, i ako im stvarnost o tome glasno govori na svakom koraku.

Problem ranog spolnog stradanja muške omladine, koji se postavlja svakodnevno u cijelom kulturnom svijetu težak je, a biti će još težji, ako roditelji i staratelji budu prema njemu neosjetljivi ili ravnodušni. — Velik je grijeh roditelja koji tako postupaju — velik grijeh, a još veća odgovornost.

Mladež traži od svojih starijih da mu se pruži ruka pomoćnica u teškom prelazu u kojem se nalazi, kada je u dobu puberteta. Da ne posrće suviše i da ne pada bespotebno. Otkrivanje tajne, koja se u svakom mladiću budi prirodna je nužda. Uzalud neki žele da ju uguše. Nemože se ugušiti ono što priroda traži. Danas se više ne postavlja pitanje dali je seksualan odgoj uopće potreban, jer to je svakome savršeno jasno, već kako i kada da se ga najuspješnije izvede. Svi roditelji moraju da budu pristalice toga shva-

ćanja, ako svojoj djeci žele sreću i napredak u životu.

Istina pred kojom ne treba zatvarati oči — osnovana na mnogobrojnim statističkim podacima — jest spolno samozadovoljavanje ili onanija. Prama tvrdnjama uglednih učenjaka u Njemačkoj podleže onaniji preko 95% muške djece.

Ima učenjaka koji čak tvrde da 100% muške djece onaniše. Kod nas sigurno neće biti velike razlike u tom procentu. A roditelji treba da dobro upamte, da je dokazano, da muška djeca počinju sa onanijom već u 12 do 15 godini pa čak i ranije. Prema jednoj takovoj statistici 36% odaje se tom po roku već u 11 godini. Velika je pogreška mnogih roditelja, što misle da se tome podaju samo ludja djeca, a njihova rođena da su za to nesposobna. Duševnim kontaktom roditelja i djece lako se ovo zlo suzbija. Treba steći poverenje mladeži, treba govoriti otvoreno i jasno. Grožnje, batine ili neke lantsijske priče ne pomažu.

Mladež, koja se prerano podaje onaniji isto tako prerano traži da zamjeni onaniju sa normalnim spolnim odnosom. I tu nastaje drugo zlo.

Statistički podaci o izvršenju prvih spolnih odnosa pokazuju da se ta zamjena vrši mnogo ranije nego se to obično i misli. Ima

učenjaka koji smatraju da do toga dolazi već oko 15 godine i da je kod 36% učenika viših razreda srednjih škola ta zamjena već izvršena. Jedna statistika pokazuje da 20% slučajeva prvih odnosa pada prije 16 godine, u 70% između 19 i 20 a samo 10% iznad 20 godine.

Ti se odnosi vrše najčešće sa sumnjivim ženama često zaraženim veneričkim bolestima — i tu se manifestira treće i najveće zlo. Omladina je izvignuta veneričkim zarazama a dokazano je, da su te bolesti najčešće bolesti mladosti. Najveći broj zaraze pada između 18 i 25 godina, što dokazuje da veliki broj muške omladine dobiva ove zarazne bolesti u mladosti i prije stupanja u brak. Kakove su tome posljedice nije nužno govoriti. Prema obavještenim, koja su nedavno data, u našoj državi 15% sifilitičara imade manje od 20 godina. To treba da zabrina svakog poštenog roditelja

Statistike su bladne, neoborive i porazne. Mi smo samo ukratko spomenuli ovo pitanje, a što treba da radi svaki zainteresovani roditelj, kulturnom, pametnom i poštenom čovjeku netreba govoriti.

Lažan stid, nojevsko turanje glava u pijesak ili odbacivanje ove stvari šteti pojedince i čitav narod.

Iz Hrvatskog kulturnog društva „Napredak“

OTVORENJE „NAPRETKOVE ČITAONICE“

Podružnica H K D „Napredak“ u Samoboru nastojeći pojačati svoju djelatnost na širenju prosvjete, odlučila je da otvori u Samoboru čitaonicu. Susretljivošću g. M. Bagdura dobila je podružnica besplatnu prostoriju u njegovoj gostionici. Otvorenje čitaonice će biti 2 prosinca u 11 sati u jutro. Osnivanjem ove čitaonice udovoljit će podružnica „Napredak“ velikoj prosvjetnoj potrebi u Samoboru.

Za čitaonicu postoji vanredan interes naročito među samoborskim umirovljenicima. Broj listova i revija ovisit će o broju članova. Čitaonica će držati sve zagrebačke dnevnik, različite revije i ilustrirane listove. Kako bi se svakome omogućilo da se koristi čitaonicom ustanovljena je minimalna članarina od 10 din mjesečno, što uzevši u obzir velike troškove oko održavanja nije zaista mnogo.

„Napretkovom čitaonicom“ dobit će Samobor važnu lokalno-prosvjetnu ustanovu bez koje nijedno malo naprednije mjesto ne može biti. Pristapnice za upis u čitaonicu

dobivaju se kod tajnika podružnice g. Žegarca i blagajnika g. Đure Hercega, trgovca.

NAPRETKOV KALENDAR IZIAO!

Prije nekoliko dana izašao je Napretkov „Hrvatski narodni kalendar“ za godinu 1935. O sadržaju i opremi kalendara može se govoriti samo u superlativu. On je naj-reprezentativniji naš kalendar, te se zapravo pretvorio u književni zbornik. U njemu se nalazi lijepa uz poučnu književnost, a osim toga je ispunjen slikama odličnih naših slikara (Babić, Becić, Miše) te slikama narodnih vezova i hrvatskih krajeva.

Napretkov kalendar izlazi već 25 godina, te ovo najnovije izdanje znači zapravo nastavak njegovih prošlogodišnjih odličnih izdanja. „Napredak“ može biti zaista ponosan, da u današnja teška vremena pruža takovu lijepu a razmjerno jeftinu knjigu (300 stranica 15 din).

To je jedan novi dokaz da „Napredak“ ne žali troška, kad se radi o općem dobru t. j. dicanje narodne prosvjete i kulture. Kalendar se može dobiti kod g. Đure Hercega, trgovca.

Domće vijesti

JEDAN JUBILEJ

Dne 15 studenoga navršio je sedamdesetidevet godina života, umirovljeni sveučilišni profesor bugarskog sveučilišta u Soliju g. Stjepan Jurinić, Hrvat, rodom iz Petrovine kraj Jaske Jurinić je jedan od najpoznatijih kulturnih radnika na zblizavanju Bugara i Hrvata, jer je 35 godina proboravio u Bugarskoj, postavši ondje i rektorom solijskoga sveučilišta. Bio je prvi profesor zoologije na bugarskom sveučilištu, odgojivši tako prvu generaciju bugarskih zoologa. Za

svog dugog boravka u Bugarskoj napredak je, što predavanjima, što opet brošurama i novinskim člancima, upoznao bugarsku javnost sa prilikama u Hrvatskoj, a u našim se opet novinama javljao dopisima i člancima iz Bugarske. — Vrijednom jubileju koji stalno boravi u Samoboru uručio čestitamo.

ZA SAMOBORSKU SIROTINJU

Tvornica opće Švarić Uril povodom pokrenute akcije za sakupljanje milodara za samoborsku sirotinju, a na počast uspomena blagopokojnog Vneškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja darovala je i položila kod opć. blagajne 500 dinara.

UNAPREĐENJE

Ukazom Nj. Vel. Kralja od 5 XI 1934 a na prijedlog ministra prosvjete, unaprđena je gđa Gilda Sertić učiteljica samoborske osnovne škole u 6 položajnu grupu.

PERKOVČEV SPOMENIK

Ovo divno djelo pokojnog Rendića propada i napokon će se raspasti. Prije nekoliko godina je zaključeno u općinskom odboru, da se podigne kapelica nad tom umjetninom, na taj zaključak nije izvršen. Žalimo, da se ovakova umjetnina u našem Samoboru tako malo cijeni. Morali bi se ponositi, da ju imamo, a mi ju puštamo da propada. —

† FRANJO BASTIJAČIĆ

I opet je neumolna smrt ugrabila jed nogu od naših starih i općenito poštovanih sugrađanina, Franju Bastijančića, posjednika i gostioničara.

Pokojnik, bio je kao gostioničar vrlo dobro poznat izletnicima iz Zagreba, a i domaće građanstvo vrlo rado polazi ovu pravu građansku gostionicu.

Sprovod bio je 20 pr. mj. pa kako je bio utemeljačem mnogih naših društava to su mu ista odala korporativno posjednju počast. Naročito Vojno veteransko društvo bana Jelačića, kojemu je bio predsjednik i zapovjednik, a isto je tako došlo Veteransko društvo Petar Zrinjski iz Zagreba. — Pokojniku laka bila zemlja, a brojnoj porodici naše saučestće!

† PAULA GABRIĆ rođ. SLUGA

Udova iza pokojnog poznatog trgovca Franje Gabrića umrla je 19 o. mj. u 90 godini života. Sprovod kome je prisustvovalo brojno naše građanstvo bio je 21 o. mj.

Pokojnica bila je sveopće poštivana kao veoma vrijedna kućanica i brižna majka — laka joj je nji, a ožalošćenju porodici naše saučestće

PREDAVANJE

Društvo Hrv. katoličkih muževa priređuje predavanje za svoje članove u nedjelju dne 9 prosinca o. g. u 3 sata popodne u društvenoj prostoriji Gornji kraj 13. Predavat će preč. g. župnik i duhovnik društva Juraj Kocijančić.

Pozivaju se članovi da u što većem broju posjete predavanje, kako bi se ista mogla sa uspjehom i dalje nastaviti.

SV CECILIJU

zabavnica glazbe proslavila je naša glazba u nedjelju 25. pr. mj. — U jutro u 8 sati svirala je u župnoj crkvi za misu. Poslije mise vraćala se igrajući kroz Trig u društvene prostorije. — Na večer bila je članica zabava.

POVJERENIK HRVATSKOG RADIŠE

(*) Hrvatski Radiša imenovao je svojim povjerenikom u Samoboru g. Jura Filipca. Mladici i naučnici, koji žele da budu primljeni za članove Hrvatskog Radiša, treba da se jave kod g. Filipca, koji će im dati sve potrebne upute, sastaviti molbu i odaslati ih. Kožarski oortnik i posjednik g. Joco Filipac preuzeo je ovo povjereništvo rado i bez ikakve lične koristi, pa je istu još upogubio svoj društveni rad u Samoboru, koji je i inače veoma obilan.

ČUVALIŠTE ČČ BISTARA

priređuje svoja bišćina predstava, na koje najljepše pozivlje p. n. roditelje dobroćudnija i ostale prijatelje molbom, koja će na 8 prosinca u 4 sata popodne u prostorijama »Pačke knjižnice i čitaonice« izvesti zavodake dječica. Milodni priređu se sa mrvljeniča u korist »Sirotinje«.

DAROVANJE POHVALNICA

Na završetku škol. god.ne 1933/34 darovalo je Sokolsko društvo u Samoboru 30 kom pohvalnica sa Kraljevskom obitelji kao nagradu dobrim i marljivim učenicima ove škole. Kako je nehotice ova zahvala tada izostala, to se ovim putem uprava škole naj toplije zahvaljuje Sokolskom društvu samoborskom u ime mladeži za priposlane »Pohvalnice«.

DAR SIROM. ŠKOL. DJECI

Tekstualna tvornica »Setalana« d. d. priposlala je upravi ove škole kao dar za »Nikolo« 42 m svile, na čemu se uprava škole u ime dece toplo zahvaljuje

KARITAS

domaće dobrotvorno društvo održalo je 28 pr. mj svoje redovito vijeće, na kojem je iznesen i odobren izvještaj o dosadašnjem radu, o stanju blagajne, o broju članova i onih siromaha, kojima će se o Božiću pružiti pomoć u živežu, odjeći ili u novcu. Broj potrebnika opet je porasao, pa se umoljava sve one, koji su pripravnici i mogući sudjelovati kod ove najplemenitije akcije, da se izvole začinuti te svoje milodare u novcu ili u stvari (odjeća, obuća i t. d.) poslati upravi Karitasa.

KRIŽARSKO AKADEMSKO BRATSTVO MAHNIĆ

iz Zagreba priredilo je za svoje Brucše izlet u Samobor. U nedjelju 25 studena došlo je preko 30 akademičara, primilo u župnoj crkvi zajednički sv. pričest, a onda su razgledali Samobor i okolicu. Objed su im priredile domaće knjižarice u franjevačkom samostanu, gdje su gg. Brucši u veselom raspoloženju polagali svoje isplate po strogim propisima statuta uobičajenog na našem zagreb sveučilištu

SIROTIŠTE ČČ BISTARA

zahvaljuje svim dobroćuditeljima, koji su svojim darovima pripomogli, da se mogla izgraditi nova kapelica sv. Ivana Krst. i najnužnijim opremiti. Napose izriče toplu hvalu velec. g. Petru Kovačiću, kapelanu kod Sv. Petra u Zagrebu, koji je kapelici darovao lijepi starinski novo pozlaćeni kalež, g. Miji Novaku, koji je poklonio sav za gradnju potrebni pijesak, g. Joci Filipcu na darovanom zvonu u torajcu, te gđ. Tereziji Godec na daru od 100 din umjesto vijenca na odar pok. Franje Bastijančića. Zahvaljuje i svim ostalim dobroćuditeljima.

ZA ŠKOL. KUHINJU

darovao: gđa Leibentrost 10 kg brašna, 10 kg riže i 3 kg masla. — Umjesto vijenca sa odar pok. Gabrić Paula darovala je obitelj Jelinek 100 din — G. Bošnjak Nikola 20 din.

Seoska pjesnikinja -- Gorjanka

(*) Zdrav je naš narod, krasan, plemenit, dobre duše i srca... to se obične fraze, kojima se služe razni govornici u raznim prigodama. A da zaista ovi element žive u našem narodu, to rijetko koji od tih govornika iskreno pomisli. Ali tako jest. Evo jedan mali dokaz za to.

U siromahom i zabačenom našem selu Sv. Duh prešli su gg. Francek Ivančić i Pitar ili bolje rečeno otkrili su jednu pravu nepretvorenu seosku pjesnikinju.

To je Katica Ivković, ili kako se ona naziva, Gorjanka. Siromahna žena. Veoma siromašna. Radi teško preko cijeloga dana.

Bori se i muči za svoj kruh svagdašnji. Tijelo joj se umori ali duh ne. Lako je to pjesnička duša. Ona pjeva pjesme. Primitivne su te pjesme, ali su vjeran odraz narodne psihe. Bilježi ih na komadićke papira i u stare bilježnice sitnim čvrstim rukopisom. Ona pjeva svojim Gorjanima, selu u kome živi, pjeva hiljadugodišnjici Hrvatskog kraljevstva, veliča posvetu škole, pjesmu posveti obnovijene kapelice Sv. Duha započinje ovako:

Mili Bože na svemu Ti hvala
Što nam Tvoja sveta milost dala
Evo nama ponajljepša slava
Naše drage crkvice proslava
Na osvitku ovog lijepog danka
Zapjevat ću rano od uranka
Da zapjevam što se ljepše može
Pomozi mi silni jako Bože.

a dalje u trećoj kitici pjeva:

Zdravo crkvo mili stane Boga
Ti svetinjo dragog roda moga
Ljubav sveta tu te postavila
Dragog Boga i naroda mila
Ljubav sveta i sad se ponavlja
Kada tebi novo ruho stavlja.
Opet si nam novo ukrašena
Ko djevica lijepo obučena.

U svim njenim pjesmama ima jedna srdačna čita.

Tragična smrt našega Kralja potresla je i Gorjanku i ona je spjevala zanosnu pjesmu i nazvala ju »Tužaljka nad grobom velikoga Kralja«. Pjesma je puna čiste i velike ljubavi našega naroda za Kralja i tuge za Njim. Počinje ovako:

Veliki Kralju na grob Tvoj tužni
Stomljena srca, očiju suzni
Ođjeno Ti snivaš blaženi sanak
Dolazi jedan najmanji članak
Ujedinjenih naroda Tvojih
Da izjeda jade bolova svojih
Nad grobom klečim suze proljevam
Stomljena srca tužaljku pjevam.

Dalje u pjesmi veliča herojstvo Velikoga Kralja, Njegovu ljubav za sav naš narod i pravednost.

Izrazuje veliku tugu zbog smrti Kralja, osuđuje zločince i na koncu kaže:

A mi dadamo zakletva svetu
Dragom Tvom sinu Kralju djetetu
Videć u Njemu ljubav Tvu blagu
Da čuvat ćemo domovinu dragu
Poštivat milu Kraljicu Mariju
I cijelu dragu Jugoslaviju.

Koliko imade u toj pjesmi ljubavi, iskrenosti i žive narodne misli. Zaista je šteta da se taj talent naše Gorjanke nemože slobodno da razvija. I koliko imade u našem narodu pjesničkih duša, koje teško dolaze do izražaja.

Pjesma naše Gorjanke dal ćemo štampati u Seljačkim novinama a honorar dobit će ona, da bar imade za papir i tisku.

U nekoliko redaka . . .

(*) Nedavno, kad je bila velika Sava naši domaći »zvjerokradice« bili su veoma aktivni.

U selima Otoka i Gradni stradali su sa velikom sečevi i lapani. Posla je imala i žandarmerija i policija. Kod jednoga našli su punu vreću lezarskog perja. Taj se je baram negostio.

U Bregama su nedavno stigili da oporavit dva provolajka iz Slovenije. Oni su

opljačkali jednoga trgovca kod Ljubljane i tu kod nas htjeli su da se malo odmore. Nešto su preobilno trošili pare, pa su postali sumnjivi. U jedan dan spiskali su 1000 dinara. Kad ih je narednik g. Lipovšek pitao kako su inače — jedan je odmagrio a drugi je malo zatim bio vezan.

Ovaj je priznao razne provale. A za odbjeglih vodi se poiraga.

I g. Stjepana Turovca posjetio je nedavno neki tajinstveni i bezobrazni »gost«. Dok su ukućani bili na dvorištu »gost« je uskočio kroz prozor sa ulice u sobu, provalio u ormar, izvadio drvenu kasetu, razbio ju i odnio dosta para. Tako nešto oko 1000 dinara. Taj drzoviti provalnik još nije ulvačen.

Stanice »Stenjeveci« na Samoborskoj željeznici — pobunile se. Neće više da se zovu »Stenjeveci«. I sada se bivši Donji Stenjevec zove »Bolnica Vrapče« a gornji hoće da se zove »Stenjevec-Veternica«, samo je srednji ostao vjeran i zadovoljan sa svojim imenom.

Zagrebačke »Novosti« pisale su nedavno da naš vodovod ne funkcionira baš baš sasvim dobro, onda su za koji dan ponovno pisale da je opet sve u redu sa vodovodom — sada nekoji građani opet podnašaju žalbe da nemaju vode. — E, pa što je onda? Gdje je krivica?

Dvije rijetke gljive iz okolice Samobora

Brežuljci oko Samobora pokriveni su većim dijelom zelenilom šuma a dijelom vinogradima i gorskim livadama. Šuma imade najviše kestenjevih, bukovih, hrastovih pa nešto javora i ostale bjelogorice. Crnogorice ovdje otprije nije bilo, tek gdjekoja tisa. Koncem prošlog vijeka počela je općina i pojedini privatnici saditi bor, smreku i nešto ariša. Crnogorica je tada sadena u pletenim košarama punima dobre zemlje na ogoljeli pijesak. Oko devedesetih godina pošumljena su djelomično okolišna brda Anindol (1885) i Stražnik (1890) crnogoricom. Većinom je sadena smreka i tvrdi bor, a samo na pojedinih mjestima ariš (*Larix europea*, Die Lerche). Danas su ti ariši visoki preko desetak metara, a promjer im je do 40 cm. pa i više.

Dobro uspjevanje crnogorice a naročito ariša uzrokom je da su se među mnogim drugim gljivama ovdje pojavile dvije dosta inače rijetke gljive i to: *Boletus elegans* i *Boletus cavipes*.

Promatrajući kroz godine te dvije zanimive gljive pravio sam si bilješke, mjerio ih i bilježio vrijeme rasta pa donosim rijetki opis tih gljiva:

Boletus Elegans — Zlatni vrganj — *Schöner Röhrling*. Klobučić: širina do 15 cm, boje narančastožute do blijedožute, za suše svilenasta sjaja, za vlage ljepljiv. Mesu rahlo, boje bijeložute. Tek i miris po voću. Stručak: pun, visok do 15 cm, boje zlatožute do smeđe sa prstenkom. Gljiva raste od srpnja do listopada, pojedinačno i zajedno.

Boletus Cavipes Opai — Šupljonogi vrganj — *Hohlfluss Röhrling*. Klobučić: širina do 15 cm, boje smeđožute, prevučeni pahuljastom naslagom. Bez leka i mirisa. Mesu bijelo. Stručak: visina do 8 cm, boje

žutosmeđe. — šupalj. Raste u srpnju i listopadu zajedno.

Stariji seljac, koji su već u svojoj mladosti sabirali gljive za jelo, spominju da te dvije gljive nisu prije nikada zapazili. Te su se gljive pojavile u našem kraju tek prije kojih 30 godina. Kako se kojih 15 godina zanimam za gljive i pratim njemačku literaturu o gljivama, to su mi namah upale u oči te dvije prije spomenute gljive. Svakako je najzanimivije da se obje gljive samo pod arišem nalaze i to na prostoru dokle dopiru žile i žilice tog drveta. Poznato je da pojedine gljive uspijevaju samo uz neku stalnu vrstu drveća. Neke rastu samo u crnogoričnim šumama, druge u bukovim, a pomenute dvije gljive samo pod arišem. Botaničaru Franku upalo je to već 1885 godine u oči, te je taj pojav proučavao i nazvao ga: mykorrhizom tj pojav, ako stalna vrsta gljiva raste u nekoj simbiotičnoj zajednici sa žiljem nekog stalnog drveta (*Phanerogama*). Mykorrhiza nije ni do danas po njemačkim mikolozima potpunoma protumačena.

Posljednje je tumačenje da sitni micelij gljive optoči posvema i najtanje žilice drveta i da za rastvorbe humusa u hranive tvari pomaže žilicama, a te opet na neki način pomažu miceliju gljive. Drugi se opet mikolozi javljaju sa kojom drugom teorijom, pa je sama mykorrhiza predmet živih debata u sadanjim njemačkim gljivarskim časopisima. Kako već dulje vremena pratim te debate — to sam još pomnije pratio rast i razvitak tih gljiva: *Boletacea*.

U prvome redu moram napomenuti da sam *B. elegans* i *B. cavipes* nalazio samo pod arišem i nigdje drugdje, ma da imade u našem kraju čistih borovih i smrekovih šumica. Gdje nije bilo ariša nije bilo ni pomenutih gljiva. *B. elegans* nalazim svake godine na Stražniku, Anindolu, Sv. Heleni, a prije i na Lipovcu. *B. elegans* nalazio sam još na Velikom Cerniku u susjednoj Sloveniji i u Maksimiru kod Zagreba. Na potonje mjesto upozorio me je pok. gosp. K. Blagaić. Na svim pomenutim mjestima imade ariša.

(Svršit će se)

VICINALNA ŽELJEZNICA ZAGREB SAMOBOR D. D

Viakovi saobraćaju: iz Zagreba za Samobor, na radne dane, nedjelje i blagdane u 6¹⁵, 8¹⁵, 10¹⁵, 12¹⁵, 13³⁰, 14¹⁵, 16³⁰, 18³⁰ i 20³⁰ sati.

Iz Samobora u Zagreb, na radne dane, nedjelje i blagdane u 5⁰⁰, 6¹⁵, 8¹⁵, 10¹⁵, 12¹⁵, 14¹⁵, 16³⁰, 18³⁰ i 20³⁰ sati.

Općinska uprava slob i kr. povelj trgovišta Samobora.

Br. 5681—1934

U Samoboru, 28 studena 1934

OGLAS

Da počasti uspomenu blagopočivšeg Viteškog Kralja ALEKSANDRA I. Ujedinitelja votirao je općodbor trgovišta Samobor u svojoj sjednici dne 19. novembra t. g. za samoborske siromahe svotu od 1000 Din. Ujedno je zaključio, da se pozove javnim oglasom i cjelokupno građanstvo Samobora, da također i sa svoje strane u ova plemenita svrha doprinese svoj obol.

Općinska uprava apelira stoga na sve građane, koji imaju osjećaja prema sirotinji i razumljivo njezino teško stanje, napose sada u zimsko doba, da joj svojim dobrovoljnim prinosom olakša bjedno stanje.

Prinosi primaju se kod općinske blagajne, a bit će izaslan i opć. službenik na sakupljanje po kućama. — Razdoba izvršit će se povjerenstveno. Darovatelji objavit će se u »Samob. Listu«.

Pretsjednik:

Pandić v. r.

Bilježnik:

Pavličić v. r.

Broj 219

Predmet: Naredba o otvaranju i zatvaranju trgovačkih lokala.

OBAVIJEST

Upozoruju se gg. članovi udruženja trgovaca kao i ostalo cij. građanstvo, da će trgovačke radnje na nedjelje dne 2, 16 i 23 prosinca biti otvorene kroz cijeli dan temeljem člana 47 goraje naredbe.

Ujedno se pozivaju gg. trgovci i sitničari, da se strogo drže naredbe o otvaranju i zatvaranju trg. radnja.

Konačno se umoljavaju gg. trgovci, na dužnost prijave i odjave svojeg pomoćnog osoblja.

Udruženje trgovaca za srez Samobor

U Samoboru, 20 studenoga 1934.

Pretsjednik:

Košak

Delovoda:

Pavličić

ZAHVALNICA

Ovim putem zahvaljujem gosp. dru. Mogutu za njegov veliki trud i poštynovnost koju je negledeći na ikakvu materijalnu korist, uložio u teškom slučaju bolesti (tetanus) kod gđe Majnarić — te zahvaljujući njegovoj poštynovnosti dugujem život iste — koja se danas osjeća posve zdrava.

Ne mogući se odista odužiti, odužujem se malo i ovim načinom i zahvaljujem a dragi Bog mu naplatio dobro. — Sa štovanjem

Janžek Franjo

IZNAJMLJUJU SE

stan u I. katu sa 3 sobe, kuhinjom, kupaonom i nuzprostorijama odmah. Upitati Gajeva ulica 38.

Mlijeko dnevno svježe može se dobiti na kontu.

Upitati Delić, Zagrebačka ulica.

Željezna peć

veća u dobrom stanju za prodati. — Upitati Obrtnička ulica 12.

Dugogodišnji bankovni činovnik preuzima izradbu bilanca i zaključke računa te podučava sa uspjehom knjigovodstvo, sve uz umjereni honorar.

Upitati u upravi lista.

JAVNA ZAHVALA

Svim prijateljima, znancima i rođacima koji su nezaboravnog nam oca, tate, deda št.

Franju Bastijančića

do posljednjeg počivališta sproveli i odar mu cvijećem i vijencima očitili, budi ovime naša najzarednja hvala.

Napose hvala g.đru. Angera za nastojanje oko bolesnika. Zatim hrv. pjevačkom društvu »Joki«, Obrtno-radničkom društvu »Napredak«, Vojno-veteranskom društvu bana Jelčića kao i bratovštinama koji su svi pokojnika korporativno sproveli do posljednjeg počivališta.

Naročito pak hvala Vojno-veteranskom društvu Petar Zrinski iz Zagreba koje je također došlo korporativno da iskaze posljednju počast dragom nam pokojniku.

Još jednom svima hvala.

Tugajuća rečnica

Odgovorni urednik: SLAVKO ŠEK

Samoborska tiskara SLAVKO ŠEK